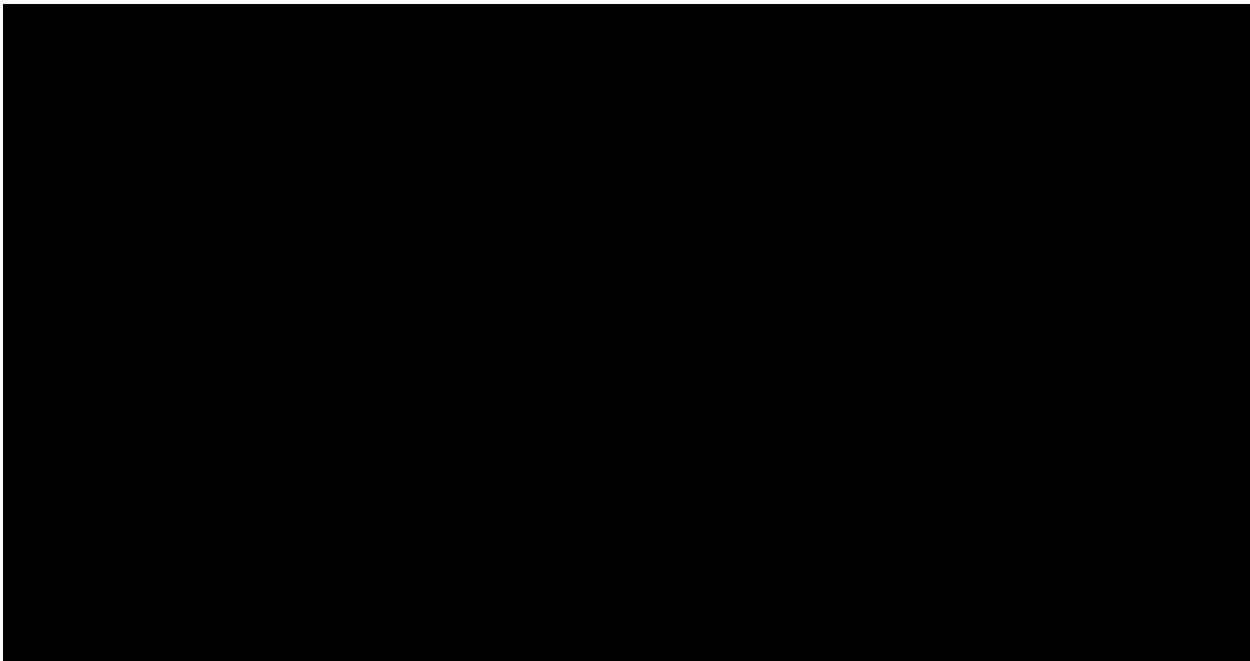

Warszawa, dnia 7 marca 2022 r.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
Dr Dominik Rozkrut

Szanowny Panie Prezesie

Główny Urząd Statystyczny każdego roku projektuje Program badań w ramach statystyki publicznej. Aktualnie realizowany jest Program na rok 2022. Działając jako przedstawiciele przedsiębiorców w Polsce oraz jako przedstawiciele środowiska naukowego zwracamy się z wnioskiem o rozpoczęcie badania firm rodzinnych przez Główny Urząd Statystyczny oraz o wprowadzenie do Programu badań

statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 i lata kolejne tematu badawczego, obejmującego przedsiębiorczość rodzinną w Polsce (firmy rodzinne w Polsce).

Poniżej kierujemy na Pańskie ręce propozycję tematu badania w oparciu o wypracowaną przez [REDAKTOR], definicję firmy rodzinnej wraz z uzasadnieniem naszego wniosku.

A. Propozycja tematu badania

Temat badania: „Przedsiębiorczość rodzinna w Rzeczypospolitej Polskiej”

B. Definicja „firmy rodzinnej”

Badanie statystyczne w oparciu o następującą definicję:

„Firma rodzinna” – przez firmę rodzinną rozumiemy przedsiębiorstwo, prowadzone przez spółkę prawa handlowego, przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą („przedsiębiorca”), lub przez przedsiębiorców działających wspólnie w formie spółki cywilnej,

- a. na którego działalność rodzina (członkowie rodziny) poprzez organy (właścicielski lub zarządzający) wywiera decydujący wpływ oraz*
- b. które identyfikuje się jako „firma rodzinna” (na pytanie ankietowe: „Czy firma jest firmą rodzinną?” zostaje udzielona odpowiedź „TAK”).*

Przez „**wywieranie decydującego wpływu**” na działalność firmy rodzinnej rozumie się:

- a. w przypadku spółek publicznych (której co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzona do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) – sytuację, w której członkowie jednej rodziny, bezpośrednio lub pośrednio, posiadają akcje tej spółki dające im łącznie co najmniej 25 % głosów na walnym zgromadzeniu;
- b. w przypadku innych spółek – sytuację, z której, członkowie jednej rodziny bezpośrednio lub pośrednio wykonują łącznie większość praw głosu, a co najmniej jeden członek tej rodziny jest członkiem organu zarządzającego (lub kontrolnego) tej spółki lub, w przypadku spółki niemającej organu zarządzającego, ma prawo prowadzenia spraw spółki;
- c. w przypadku przedsiębiorcy – w prowadzeniu przedsiębiorstwa uczestniczy co najmniej dwóch członków jednej rodziny, wliczając w to przedsiębiorcę, poprzez wykonywanie pracy lub angażowanie majątku.

Przez „**rodzinę**” i „**członków rodziny**” - rozumie się małżonka wspólnika, akcjonariusza lub przedsiębiorcy, lub krewnego przynajmniej jednego z małżonków, oraz ich krewnych do trzeciego stopnia pokrewieństwa, krewnych powinowatych do drugiego stopnia pokrewieństwa, i krewnych w linii prostej lub rodzeństwo.

Za pośrednie posiadanie akcji i odpowiednio pośrednie wykonywanie praw głosu uważa się również sytuację, w której większość praw głosu wykonywana jest na rzecz jednej rodziny przez fundację prywatną lub fundusz powierniczy (trust), jeżeli co najmniej jeden członek tej rodziny jest członkiem organu statutowego fundacji prywatnej lub funduszu powierniczego (trust).

C. Ujęcie w badaniu statystycznym

Respondent w badaniu udziela odpowiedzi na/ dokonuje wyboru:

1. Dokonaj jednego wyboru spośród pkt a.- c.:
 - a. Przedsiębiorstwo, prowadzone jest przez spółkę prawa handlowego
 - b. Przedsiębiorstwo, prowadzone jest przez osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą („przedsiębiorca”)
 - c. Przedsiębiorstwo prowadzone jest przez przedsiębiorców działających wspólnie w formie spółki cywilnej?

2. Odpowiedź na pytanie:

Czy rodzina (członkowie rodziny)* poprzez organy (właścicielski lub zarządzający) wywiera decydujący wpływ na to przedsiębiorstwo?**

TAK/NIE

*Przez „rodzinę” i „członków rodziny” - rozumie się małżonka wspólnika, akcjonariusza lub przedsiębiorcy, lub krewnego przynajmniej jednego z małżonków, oraz ich krewnych do trzeciego stopnia pokrewieństwa, krewnych powinowatych do drugiego stopnia pokrewieństwa, i krewnych w linii prostej lub rodzeństwo.

**Przez „wywieranie decydującego wpływu” na działalność firmy rodzinnej rozumie się:

- a. w przypadku spółek publicznych (której co najmniej jedna akcja jest dopuszczona do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzona do obrotu w alternatywnym systemie obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) – sytuację, w której członkowie jednej

- rodziny, bezpośrednio lub pośrednio***, posiadają akcje tej spółki dające im łącznie co najmniej 25 % głosów na walnym zgromadzeniu;
- b. w przypadku innych spółek – sytuację, z której, członkowie jednej rodziny bezpośrednio lub pośrednio*** wykonują łącznie większość praw głosu, a co najmniej jeden członek tej rodziny jest członkiem organu zarządzającego (lub kontrolnego) tej spółki lub, w przypadku spółki niemającej organu zarządzającego, ma prawo prowadzenia spraw spółki;
 - c. w przypadku przedsiębiorcy – w prowadzeniu przedsiębiorstwa uczestniczy co najmniej dwóch członków jednej rodziny, wliczając w to przedsiębiorcę, poprzez wykonywanie pracy lub angażowanie majątku.

***Za pośrednie posiadanie akcji i odpowiednio pośrednie wykonywanie praw głosu uważa się również sytuację, w której większość praw głosu wykonywana jest na rzecz jednej rodziny przez fundację prywatną lub fundusz powierniczy (trust), jeżeli co najmniej jeden członek tej rodziny jest członkiem organu statutowego fundacji prywatnej lub funduszu powierniczego (trust).

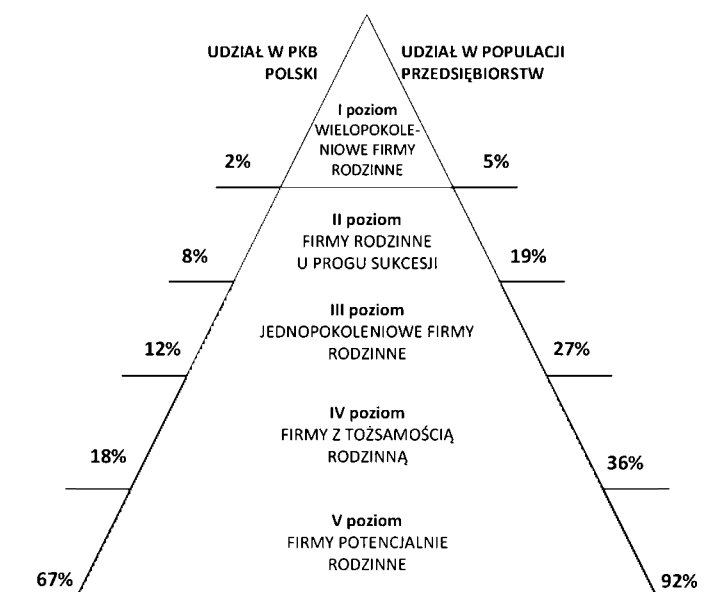
3. Odpowiedź na pytanie:

Czy reprezentowana firma jest firmą rodzinną?

TAK/ NIE

UZASADNIENIE

Każdego roku zwiększa się zainteresowanie rozwojem przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce i jest ono w pełni zasadne. Zarówno na świecie jak i w Polsce działa wiele instytucji i ośrodków akademickich, które zajmują się badaniami przedsiębiorstw rodzinnych. Borykają się jednak z brakiem jednolitego podejścia do definiowania firm rodzinnych. W 2016 roku Instytut Biznesu Rodzinnego przeprowadził wraz z GUS (oddział Poznań) badania na reprezentatywnej próbie ponad 2000 przedsiębiorstw. W badaniu tym „policzono” przedsiębiorstwa w Polsce ze względu na stosowane w literaturze definicje i otrzymano rozrzut udziału przedsiębiorstw rodzinnych od 5 do 92%. Taki stan rzeczy uniemożliwia prowadzenie badań naukowych, wnioskowanie o jakichkolwiek wskaźnikach gospodarczych i ekonomicznych. W realizowanym badaniu definicje dostępne w literaturze przedmiotu zostały poddane analizie. Wyróżniono pięć podstawowych klas definicji, których cechy wykorzystano w badaniu ([REDACTED], 2017). Wyniki zostały przedstawione na rysunku:

W związku z brakiem jednolitej definicji, w 2021 r. został powołany [REDAKTOR], który rozpoczął prace latem 2021 r. W skład [REDAKTOR] weszli przedstawiciele organizacji zrzeszających przedsiębiorców, w tym firmy rodzinne, eksperci działający w środowisku firm rodzinnych oraz przedstawiciele środowiska naukowego. W wyniku wspólnych prac została przyjęta definicja firmy rodzinnej, wskazana w niniejszym piśmie.

Przyjęta przez [REDAKTOR], definicja zawiera dwa kluczowe kryteria. Jednym z nich jest kryterium własnościowe połączone z wywieraniem decydującego wpływu na przedsiębiorstwo przez członków rodziny będących właścicielami.

Drugim kryterium jest kryterium polegające na własnej identyfikacji przedsiębiorstwa jako firmy rodzinnej. Wyłącznie spełnienie obu kryteriów łącznie pozwala uznać w oparciu o definicję, że przedsiębiorstwo jest firmą rodzinną.

Przedstawiona w niniejszym piśmie i wypracowana przez [REDAKTOR] (poprzedzona wieloletnimi doświadczeniami członków [REDAKTOR]) definicja „firmy rodzinnej” jest transparentna dla odbiorców

i w sposób jednoznaczny identyfikuje wszystkie typy firmy występujące w polskiej gospodarce, w oparciu o istniejące klasyfikacje, zapewniając porównywalność wyników w kolejnych latach. Jednocześnie definicja zawiera element identyfikacji własnej, który jest cechą firmy rodzinnej, potwierdzającym charakter oraz kluczową cechą odróżniającą firmy rodzinne od innych firm prywatnych. Wieloletnie funkcjonowanie prywatnej przedsiębiorczości wskazuje, że za firmę rodzinną uznaje się wyłącznie taką, która sama za taką się uznaje.

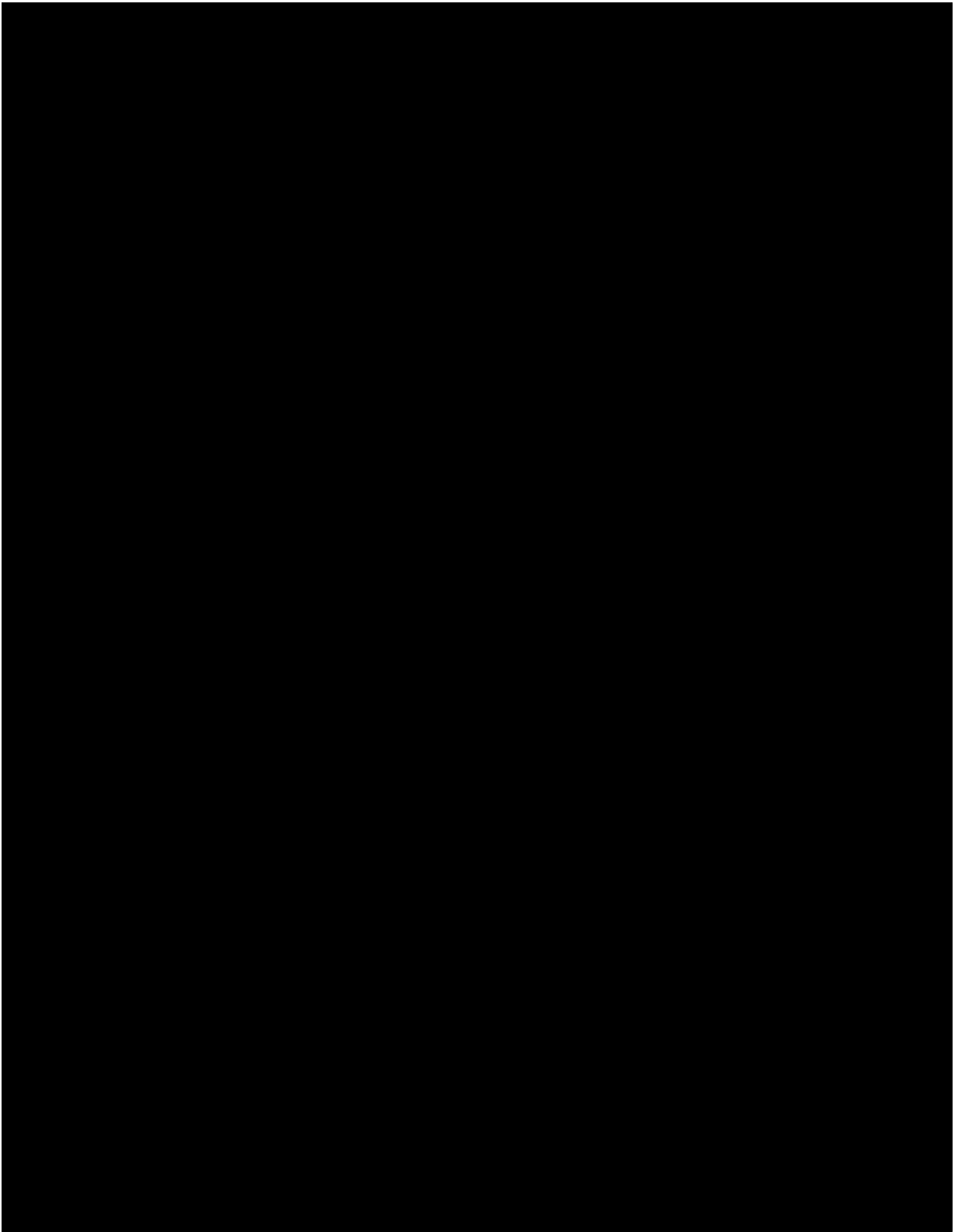
Włączenie tematu firm rodzinnych w Polsce do badań statystycznych prowadzonych przez GUS w pełni koresponduje z zadaniami Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, do których należą rozpoznawanie zapotrzebowania na informacje i analizy statystyczne, co potwierdza wieloletni wysiłek środowiska przedsiębiorców i środowiska naukowego w wypracowanie definicji firmy rodzinnej. Bez wątpienia firmy rodzinne stanowią trzon polskiej gospodarki. Wobec tego zbieranie, gromadzenie i opracowywanie danych statystycznych dotyczących firm rodzinnych oraz ich analizowanie stanowi jedno z podstawowych zadań GUS. Podjęcie przez GUS realizacji i włączenia do badań statystycznych tematu firm rodzinnych będzie stanowiło krok milowy badań nad firmami rodzinnymi w Polsce, pozwoli na prowadzenie miarodajnych badań i analiz statystycznych w Polsce oraz na poziomie organizacji międzynarodowych. Z perspektywy polskiej gospodarki stanowić będzie podstawę do oceny stopnia transformacji pokoleniowej, skali zapotrzebowania na określonej kategorii usługi czy preferencje, formy wsparcia publicznego lub administracyjnego.

Wierzymy, że wskazane w piśmie argumenty będą wystarczające do podjęcia działań i rozpoczęcia badań statystycznych przez Główny Urząd Statystyczny.

[REDAKTURA] jest do dyspozycji Pana Prezesa w zakresie ewentualnych pytań, czy spotkania mającego na celu omówienie wprowadzenia do badań statystycznych tematu dotyczącego przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce.

Prosimy o kontakt i kierowanie korespondencji na ręce [REDAKTURA]

Z wyrazami szacunku, niżej podpisani

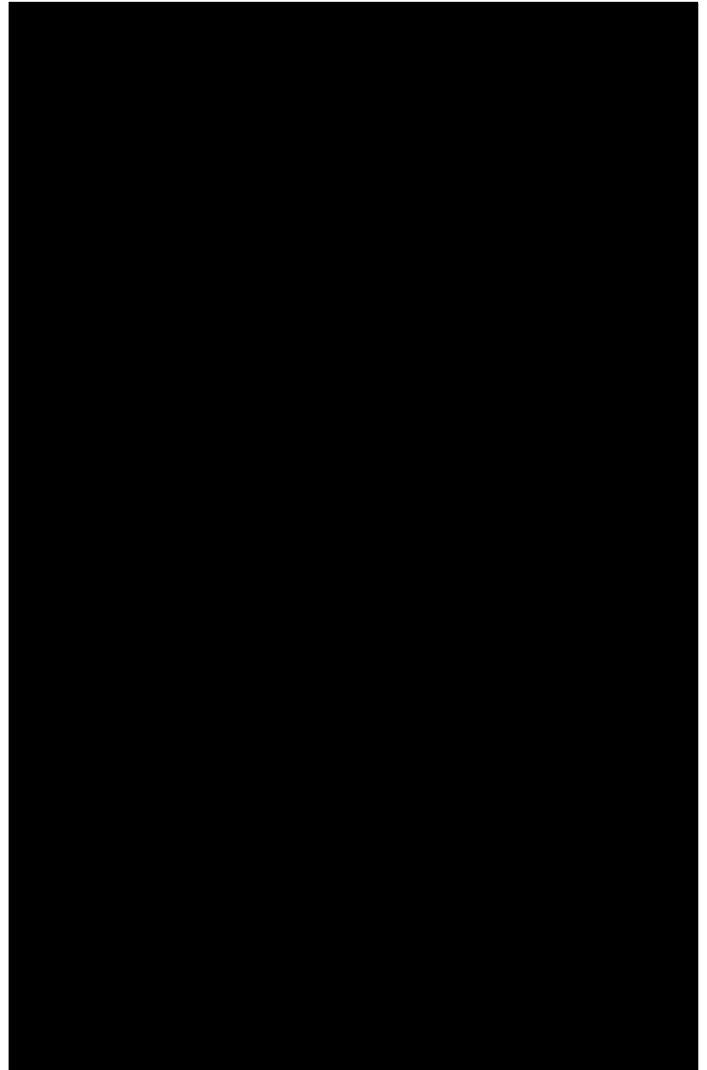

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
dr Dominik Rozkrut

Warszawa, 2022-06-20

Znak sprawy: GUS-GP03.0303.1.2022

Znak pisma: GUS-GP03.0303.1.2022.8

Działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w odpowiedzi na petycję, otrzymaną dnia 18 marca 2022 r., dotyczącą rozpoczęcia badania firm rodzinnych przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) oraz o wprowadzenie do Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 i lata kolejne tematu badawczego, obejmującego firmy rodzinne w Polsce, przekazuję poniższe wyjaśnienia.

Dotychczas w GUS prowadzone były wstępne analizy w zakresie rozpoznania zjawiska i możliwości wyodrębnienia zbiorowości firm rodzinnych, w tym rozpoznanie dostępności informacji pozwalających na ich zidentyfikowanie na potrzeby nowego badania.

Najważniejszym problemem jest identyfikacja firm rodzinnych, która ze względu na brak źródeł informacji nie pozwala na jednoznaczne ich zaklasyfikowanie. Bezpośrednie zwrócenie się do przedsiębiorstw o dostarczenie

dodatkowych informacji pozwalających na ich zaklasyfikowanie jako firm rodzinnych zgodnie z zaproponowaną przez Państwa definicją spowoduje wzrost obciążeń respondentów, a także będzie się wiązało ze wzrostem kosztów prowadzonych badań, na które środki nie są przewidziane w budżecie GUS.

Należy przy tym pamiętać, że na zadawane pytania musiałyby odpowiadać osoba poinformowana o powiązaniach rodzinnych w firmie, a często sprawozdania statystyczne są wypełniane przez obsługujące firmę zewnętrzne biura rachunkowe, niemające wiedzy w tym zakresie. Rozbudowanie podstawowej sprawozdawczości o tak wrażliwe pytania może negatywnie wpłynąć na kompletność badania.

Pytanie o to, czy firma jest firmą rodzinną jest pytaniem subiektywnym, na które odpowiedź zależy od opinii lub wiedzy osoby udzielającej odpowiedź i może się zmieniać w kolejnych latach (bez przesłanek merytorycznych), co negatywnie wpłynie na jakość danych.

W związku z powyższym, na obecnym etapie wprowadzenie do Programu badań statystycznych statystyki publicznej nowego badania firm rodzinnych nie jest planowane.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) uprzejmie informuję, że sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Prezes

Głównego Urzędu Statystycznego

w/z Anna Borowska

Dyrektor Generalny GUS

-podpisano podpisem elektronicznym